

چکیده نتایج طرح آمارگیری گذران وقت - زمستان ۱۳۹۸

گروه اجتماعی دفتر جمعیت، سرشماری و نیروی کار

خردادماه ۱۳۹۹

مقدمه

طرح آمارگیری گذران وقت باهدف دستیابی به شیوه گذران وقت افراد جامعه، شناخت نوع و مدت زمان فعالیت‌های انجام‌شده توسط آنها، نخستین بار برای دوره آماری یک‌ساله در فصول پاییز و زمستان ۱۳۸۷، بهار و تابستان ۱۳۸۸ و برای دوره آماری دوم، فصول پاییز و زمستان ۱۳۹۳ و بهار و تابستان ۱۳۹۴، در مناطق شهری کشور توسط دفتر جمعیت، نیروی کار و سرشماری تهیه، طراحی و اجرا شد.

سومین دوره آماری این طرح در فصل پاییز و زمستان ۱۳۹۸ در نقاط شهری کشور اجرا شد و ادامه دوره یک‌ساله طرح در بهار و تابستان ۹۹ اجرا می‌شود. گزارش حاضر به نتایج این طرح در زمستان در استان‌های آمارگیری شده اختصاص دارد، اجرای این طرح در دومین هفته اسفند ماه در نقاط شهری کشور اجرا شد. متأسفانه به دلیل شیوع ویروس کووید ۱۹ در ۷ استان (اردبیل، اصفهان، سمنان، خراسان رضوی، قزوین، کرمان و گیلان) و اعلام وضعیت قرمز در آنها طرح اجرا نشده است. از کل ۴۰۳۲ نمونه طرح، به ۳۰۲۰ نمونه در فصل زمستان مراجعه شده است. نوع آمارگیری این طرح نمونه‌گیری است و جامعه آماری طرح خانوارهای معمولی ساکن و گروهی ساکن در نقاط شهری کشور است. در این آمارگیری جمع‌آوری اطلاعات خانواری توسط مأمور آمارگیر به صورت حضوری و اطلاعات فردی توسط افراد خانوار به روش خود تکمیلی انجام می‌شود. همچنین در این طرح حوزه‌های خانوارهای نمونه از چارچوب سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵ انتخاب و فهرست برداری مجدد قبل از زمان اجرای طرح در پاییز انجام شده است.

طبقه بندی فعالیت‌های گذران وقت براساس طبقه بندی بین‌المللی فعالیت‌ها برای آمارهای گذران وقت» (ICATUS-)
۲۰۱۶) انجام شده است.

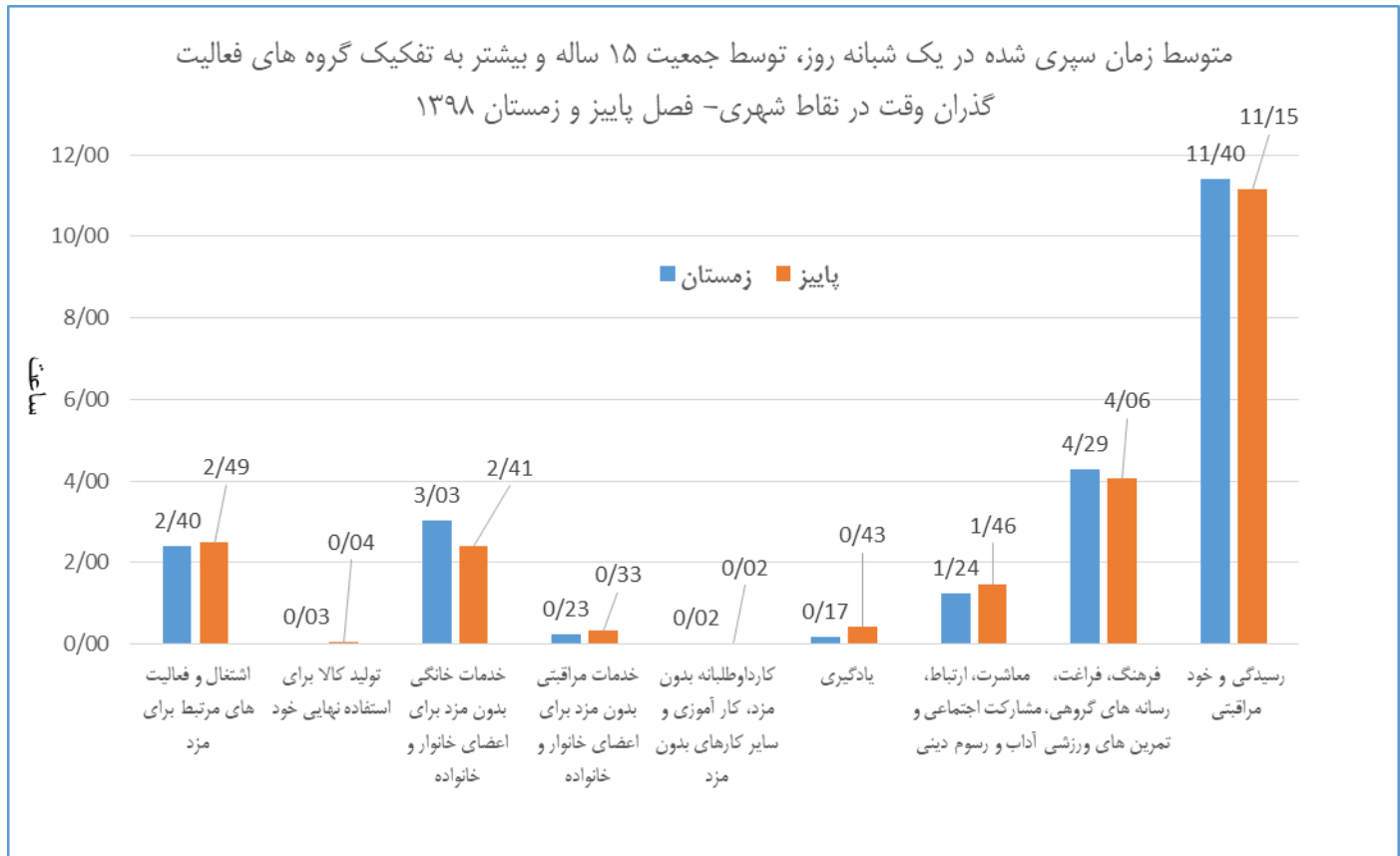
یافته‌ها

بررسی الگوی گذران وقت افراد ۱۵ ساله و بیشتر در مناطق شهری ۲۴ استان کشور در فصل زمستان و مقایسه آن با فصل پاییز در جدول ۱ نشان داده شده است:

جدول ۱: متوسط زمان سپری شده در یک شبانه روز، توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر به تفکیک گروه‌های فعالیت گذران

وقت بر حسب جنس در نقاط شهری کشور- پاییز و زمستان ۹۸

متوسط زمان هر فعالیت (دقیقه / ساعت)						گروه های فعالیت گذران وقت
زن		مرد		مرد و زن		
زمستان	پاییز	زمستان	پاییز	زمستان	پاییز	
۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	کل
۰/۳۶	۰/۴۳	۴/۴۶	۵/۰۲	۲/۴۰	۲/۴۹	اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد
۰/۰۳	۰/۰۶	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۰۴	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۵/۰۶	۴/۲۶	۰/۵۷	۰/۵۲	۳/۰۳	۲/۴۱	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۳۵	۰/۴۸	۰/۱۱	۰/۱۶	۰/۲۳	۰/۳۳	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۲	کارداد و طلبانه بدون مزد، کار آموزی و سایر کارهای بدون مزد
۰/۱۸	۰/۴۴	۰/۱۶	۰/۴۲	۰/۱۷	۰/۴۳	یادگیری
۱/۳۰	۱/۵۴	۱/۱۹	۱/۳۹	۱/۲۴	۱/۴۶	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۴/۰۵	۳/۵۶	۴/۵۴	۴/۱۷	۴/۲۹	۴/۰۶	فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی
۱۱/۴۵	۱۱/۲۲	۱۱/۳۴	۱۱/۰۸	۱۱/۴۰	۱۱/۱۵	رسیدگی و خود مراقبتی

بررسی نتایج نشان می دهد که متوسط بیشترین زمان صرف شده در شبانه روز به ترتیب مربوط به گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی» (شامل خوابیدن، خوردن و آشامیدن، مراقبت های بهداشتی - پزشکی، سفر مرتبط با فعالیت های رسیدگی و خودمراقبتی و ...) با ۱۱ ساعت و ۴۰ دقیقه، «فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی» (شامل بازدید از، رویدادهای / مکان های فرهنگی، تفریحی و ورزشی، سرگرمی ها، شرکت در ورزش ها، استفاده از رسانه های گروهی، مطالعه در اوقات فراغت، تماشای تلویزیون، گوش دادن به رادیو، سفر مرتبط با فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی و تمرین های ورزشی و ...) با ۴ ساعت و ۲۹ دقیقه، «خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده» (شامل تهیه و آماده کردن غذا، تمیز کردن خانه، خرید کردن برای اعضای خانوار، نگهداری از گل و گیاه و حیوان خانگی و ...) با ۳ ساعت و ۳ دقیقه، «اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد» (شامل اشتغال در شرکت ها، نهادهای دولتی و مؤسسات غیرانتفاعی، اشتغال در بنگاه های اقتصادی خانگی تولید کالاها، اشتغال در خانوارها و بنگاه های اقتصادی خانگی ارائه خدمات، فعالیت های فرعی و وقفه های مرتبط با شغل، جستجوی شغل، راه اندازی شغل، سفر و تردد مرتبط با شغل و ...) با ۲ ساعت و ۴۰ دقیقه و

«معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی(صحبت کردن، شرکت در رویدادهای اجتماعی/ فرهنگی جامعه، نقش داشتن در مسئولیت‌های مربوط به شهروندی، آداب و رسوم دینی، سفر تفریحی- زیارتی و ...)» با ۱ ساعت و ۲۴ دقیقه بوده است. همچنین کمترین زمان صرف شده در شبانه‌روز مربوط به «کار داوطلبانه بدون مزد، کارآموزی و سایر کارهای بدون مزد» با ۲ دقیقه است.

در بین مردان، بعد از فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی»، متوسط بیش‌ترین زمان صرف شده در شبانه‌روز به ترتیب مربوط به گروه فعالیت «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۴ ساعت و ۵۴ دقیقه، «اشتغال و فعالیت‌های مرتبط برای مزد» با ۴ ساعت و ۴۶ دقیقه و «معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب‌ورسوم دینی» با ۱ ساعت و ۱۹ دقیقه بوده است. در بین زنان، متوسط بیش‌ترین زمان صرف شده بعد از رسیدگی و خودمراقبتی، به ترتیب مربوط به گروه فعالیت «خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده» با ۵ ساعت و ۶ دقیقه و «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۴ ساعت و ۵ دقیقه در رتبه بعدی قرار دارد.

مقایسه الگوی گذران وقت بین مردان و زنان گویای این مطلب است که زنان نسبت به مردان در یک شبانه روز وقت بیشتری به خدمات خانگی بدون مزد و در گروه فعالیت اشتغال برای مزد، زمان کمتری اختصاص می‌دهند.

مقایسه الگوی گذران وقت در دو فصل پاییز و زمستان نشان می‌دهد شیوع کرونا و ویروس بر الگوی گذران وقت افراد جامعه اثر گذاشته است به طوری که خدمات خانگی بدون مزد به طور متوسط ۲۲ دقیقه و رسیدگی و خود مراقبتی ۲۵ دقیقه نسبت به فصل پاییز زمان بیشتری و «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۲۳ دقیقه، «معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب‌ورسوم دینی» با ۲۲ دقیقه زمان کمتری به خود اختصاص داده است.

جدول ۲: متوسط زمان سپری شده در یک شبانه روز، توسط جمعیت ۲۴-۱۵ و ۲۹-۱۵ ساله به تفکیک گروه های فعالیت

گذران وقت بر حسب جنس در نقاط شهری استان های آمارگیری شده: زمستان ۱۳۹۸ (دقیقه / ساعت)

۱۵-۲۹			۱۵-۲۴			گروه های فعالیت گذران وقت
زن	مرد	مرد وزن	زن	مرد	مرد وزن	
۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	کل
۰/۵۹	۳/۵۷	۲/۲۸	۰/۴۷	۲/۳۳	۱/۴۰	اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد
۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۲	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۳/۴۴	۰/۴۲	۲/۱۳	۳/۰۵	۰/۳۳	۱/۵۰	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۴۲	۰/۰۶	۰/۲۴	۰/۳۱	۰/۰۵	۰/۱۸	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۰	۰/۰۱	کارداوطلبانه بدون مزد، کارآموزی و سایر کارهای بدون مزد
۱/۰۵	۰/۵۹	۱/۰۲	۱/۳۹	۱/۳۲	۱/۳۶	یادگیری
۱/۱۳	۱/۱۴	۱/۱۳	۱/۱۴	۱/۱۵	۱/۱۵	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۴/۲۶	۵/۲۴	۴/۵۵	۴/۴۴	۵/۵۸	۵/۲۰	فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی
۱۱/۴۶	۱۱/۳۷	۱۱/۴۲	۱۱/۵۸	۱۲/۰۱	۱۱/۵۹	رسیدگی و خود مراقبتی

بررسی الگوی فعالیت گذران وقت جوانان ۲۴-۱۵ ساله نشان می دهد که، بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی»، متوسط بیشترین زمان صرف شده در شبانه روز مربوط به گروه های فعالیت «فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی» با ۵ ساعت و ۲۰ دقیقه، «خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده» با ۱ ساعت و ۵۰ دقیقه و «اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد» با ۱ ساعت و ۴۰ دقیقه بوده است. همچنین کمترین زمان صرف شده در شبانه روز مربوط به «کار داوطلبانه بدون مزد، کارآموزی و سایر کارهای بدون مزد» و «تولید کالا برای استفاده نهایی خود» است.

بررسی الگوی فعالیت گذران وقت گروه سنی ۲۹-۱۵ ساله کمی متفاوت از گروه سنی ۲۴-۱۵ ساله است. نتایج نشان می دهد که، بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی»، متوسط بیشترین زمان صرف شده در شبانه روز مربوط به گروه های فعالیت «فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی» با ۴ ساعت و ۵۵ «اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد» با ۲ ساعت و ۲۸ دقیقه بوده است. همچنین کمترین زمان صرف شده در شبانه روز مربوط به «کار داوطلبانه بدون مزد، کارآموزی و سایر کارهای بدون مزد» با ۱ دقیقه است.

جدول ۳: متوسط زمان سپری شده در یک شبانه روز، توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر به تفکیک گروه های فعالیت گذران

وقت در یک شبانه روز بر حسب وضع فعالیت اقتصادی در نقاط شهری استان های آمارگیری شده: زمستان ۱۳۹۸

غیر فعال			فعال از نظر اقتصادی			کل	گروه های فعالیت گذران وقت
سایر	دارای درآمد بدون کار	محصل	خانه دار	بیکار	شاغل		
۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	کل
۰/۰۵	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۰	۰/۲۲	۷/۱۱	۲/۴۰	اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد
۰/۰۰	۰/۰۵	۰/۰۲	۰/۰۴	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۰۳	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۱/۱۰	۲/۱۷	۱/۳۰	۵/۵۲	۱/۵۳	۱/۰۸	۳/۰۳	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۶	۰/۱۰	۰/۱۲	۰/۴۳	۰/۱۲	۰/۱۳	۰/۲۳	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۶	۰/۰۲	۰/۰۰	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۰۲	کار داوطلبانه بدون مزد، کار آموزی و سایر کارهای بدون مزد
۰/۳۱	۰/۰۱	۲/۵۷	۰/۰۲	۰/۱۶	۰/۰۱	۰/۱۷	یادگیری
۱/۳۰	۲/۰۳	۱/۱۴	۱/۳۴	۱/۴۱	۱/۰۲	۱/۲۴	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۷/۱۱	۶/۲۹	۵/۵۰	۳/۵۹	۷/۲۴	۳/۲۹	۴/۲۹	فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی
۱۳/۲۱	۱۲/۵۳	۱۲/۱۵	۱۱/۴۴	۱۲/۰۹	۱۰/۵۳	۱۱/۴۰	رسیدگی و خود مراقبتی

در بین شاغلان، بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی»، متوسط بیشترین زمان صرف شده در شبانه روز مربوط به گروه فعالیت «اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد» با ۷ ساعت و ۱۱ دقیقه و کمترین زمان صرف شده در شبانه روز مربوط به «یادگیری» و «کار داوطلبانه بدون مزد، کارآموزی و سایر کارهای بدون مزد» با یک دقیقه بوده است. برای جمعیت بیکار نیز بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی» گروه فعالیت، «فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی» با ۷ ساعت و ۲۴ دقیقه بیشترین و «تولید کالا برای استفاده نهایی خود» با ۱ دقیقه کمترین زمان صرف شده را به خود اختصاص داده است.

در بین جمعیت غیرفعال، خانه داران بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی»، متوسط بیشترین زمان صرف شده در شبانه روز را به گروه فعالیت «خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده» با ۵ ساعت و ۵۲ دقیقه و کمترین زمان صرف شده در شبانه روز را به «یادگیری» و «کار داوطلبانه بدون مزد و کارآموزی» با ۲ دقیقه اختصاص داده اند. برای جمعیت محصل نیز بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی» گروه فعالیت، «فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی» با ۵ ساعت و ۵۰ دقیقه بیشترین و کمترین زمان صرف شده مربوط به «کار داوطلبانه بدون

مزد، کارآموزی و سایر کارهای بدون مزد» بوده است. افرادی که دارای درآمد بدون کار هستند بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی»، بیشترین زمان خود در یک شبانه روز را صرف فعالیت «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۶ ساعت و ۲۹ دقیقه و کمترین زمان را صرف فعالیت «اشتغال» و «یادگیری» با ۱ دقیقه کرده‌اند.

جدول ۴: متوسط زمان سپری شده در یک شبانه روز، توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر به تفکیک گروه‌های

فعالیت گذران وقت بر حسب وضع سواد در نقاط شهری استان‌های آمارگیری شده: زمستان ۱۳۹۸

(دقیقه / ساعت)

بی سواد	باسواد	گروه های فعالیت گذران وقت
۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	مرد وزن
۰/۴۷	۲/۵۴	اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد
۰/۰۳	۰/۰۳	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۳/۳۸	۲/۵۸	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۸	۰/۲۵	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۲	۰/۰۲	کارداوطلبانه بدون مزد، کارآموزی و سایر کارهای بدون مزد
۰/۰۰	۰/۱۹	یادگیری
۱/۵۲	۱/۲۱	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۵/۰۹	۴/۲۴	فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی
۱۲/۲۰	۱۱/۳۴	رسیدگی و خود مراقبتی

بررسی الگوی گذران وقت افراد باسواد ۱۵ ساله و بیشتر گویای آن است که، بیشترین زمان صرف شده در شبانه روز بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی» به گروه فعالیت «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۴ ساعت و ۲۴ دقیقه، فعالیت «خدمات خانگی بدون مزد» با ۲ ساعت و ۵۸ دقیقه و فعالیت «اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد» با ۲ ساعت و ۵۴ دقیقه بوده است. افراد بی سواد بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی»، بیشترین زمان خود در یک شبانه روز را صرف فعالیت «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۵ ساعت و ۹ دقیقه، «خدمات خانگی بدون مزد» با ۳ ساعت و ۳۸ دقیقه و فعالیت «معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی» با ۱ ساعت و ۵۲ دقیقه بوده است.

مقایسه الگوی گذران وقت در بین افراد باسواد و بی‌سواد نشان می‌دهد که در بین فعالیتهای نه‌گانه گذران وقت، افراد باسواد در گروه فعالیت «اشتغال و فعالیتهای مرتبط برای مزد» بیش از ۲ ساعت و در فعالیت «خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده» ۱۴ دقیقه در یک شبانه‌روز زمان بیشتری نسبت به افراد بی‌سواد صرف می‌کنند.

جدول ۵: متوسط زمان سپری شده در یک شبانه‌روز، توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر به

تفکیک گروه‌های فعالیت گذران وقت بر حسب نوع روز تعطیل و غیر تعطیل در نقاط شهری

استان‌های آمارگیری شده: زمستان ۱۳۹۸ (دقیقه / ساعت)

متوسط زمان هر فعالیت		گروه‌های فعالیت گذران وقت
تعمیل	غیر تعطیل	
۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	مرد و زن
۲/۵۱	۱/۳۳	اشتغال و فعالیتهای مرتبط برای مزد
۰/۰۲	۰/۰۵	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۳/۰۲	۳/۰۶	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۲۴	۰/۱۹	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۲	۰/۰۱	کارداوطلبانه بدون مزد، کار آموزی و سایر کارهای بدون مزد
۰/۱۷	۰/۱۷	یادگیری
۱/۲۲	۱/۳۹	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۴/۲۵	۴/۵۳	فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی
۱۱/۳۵	۱۲/۷	رسیدگی و خود مراقبتی

شیوه‌های فعالیت‌های گذران وقت افراد در روزهای تعطیل و غیر تعطیل نشان می‌دهد افراد ۱۵ ساله بیشتر ساکن در مناطق شهری، در روزهای تعطیل بطور متوسط ۳۲ دقیقه به فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی»، ۲۸ دقیقه به «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» و ۱۷ دقیقه به «معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی» زمان بیشتری را نسبت به روزهای غیر تعطیل اختصاص داده‌اند.

جدول ۶: متوسط زمان سپری شده در یک شبانه روز، توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر به تفکیک گروه های فعالیت گذران وقت بر حسب وضع زناشویی در نقاط شهری استان های آمارگیری شده: زمستان ۱۳۹۸

متوسط زمان هر فعالیت (دقیقه / ساعت)				گروه های فعالیت گذران وقت
هرگز ازدواج نکرده	بی همسر بر اثر طلاق	بی همسر بر اثر فوت	دارای همسر	
۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	مرد و زن
۲/۴۳	۲/۵۹	۰/۱۶	۲/۵۱	اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد
۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۳	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۱/۲۹	۳/۵۹	۳/۴۲	۳/۲۷	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۹	۰/۱۷	۰/۰۸	۰/۲۹	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۱	۰/۰۰	۰/۰۱	۰/۰۲	کارداوطلبانه بدون مزد، کار آموزی و سایر کارهای بدون مزد
۱/۱۰	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۰۲	یادگیری
۱/۱۰	۱/۱۳	۲/۰۶	۱/۲۶	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۵/۲۹	۳/۵۲	۵/۱۲	۴/۰۸	فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی
۱۱/۴۸	۱۱/۳۴	۱۲/۲۹	۱۱/۳۳	رسیدگی و خود مراقبتی

نتایج طرح نشان می دهد افراد دارای همسر بعد از فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی» بیشترین وقت خود را صرف فعالیت های «فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی» با ۴ ساعت ۸ دقیقه و «خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده» با ۳ ساعت ۲۷ دقیقه و «اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد» با ۲ ساعت و ۵۱ دقیقه اختصاص داده است، افراد هرگز ازدواج نکرده بیشترین زمان را در یک شبانه روز پس از فعالیت های «رسیدگی و خود مراقبتی» به فعالیت های گروه «فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی» با ۵ ساعت و ۲۹ دقیقه و «اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد» با ۲ ساعت و ۴۳ دقیقه اختصاص داده است.

مقایسه الگوی گذران وقت افراد دارای همسر و افراد هرگز ازدواج نکرده در فصل زمستان نشان می دهد که افراد ازدواج نکرده نسبت به افراد دارای همسر ۱ ساعت ۸ دقیقه زمان بیشتری صرف یادگیری و همچنین به طور متوسط ۱ ساعت و ۲۱ دقیقه به فعالیت «فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی» وقت بیشتری صرف می کنند. در حالی که افراد دارای همسر نسبت به افراد ازدواج نکرده نزدیک به ۲ ساعت زمان بیشتری صرف فعالیت خدمات خانگی بدون مزد و ۱۶ دقیقه به فعالیت معاشرت و همچنین ۸ دقیقه بیشتر به فعالیت اشتغال اختصاص داده اند.

جدول ۷: متوسط زمان سپری شده در یک شبانه روز در فضای مجازی توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر به تفکیک گروه های

فعالیت گذران وقت و فراوانی نسبی افراد شرکت کننده در هر گروه فعالیت گذران وقت در نقاط شهری استان های

آمارگیری شده : زمستان ۱۳۹۸

فراوانی نسبی افراد شرکت کننده در هر گروه فعالیت گذران وقت (درصد)	متوسط زمان هر فعالیت در فضای مجازی (دقیقه/ ساعت)	گروه های فعالیت گذران وقت
-	۰/۳۲	مرد وزن
۱/۱۴	۰/۰۱	اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد
۰/۰۰	۰/۰۰	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۰/۳۳	۰/۰۰	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۲۴	۰/۰۰	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۱	۰/۰۰	کارداوطلبانه بدون مزد، کار آموزی و سایر کارهای بدون مزد
۰/۳۲	۰/۰۰	یادگیری
۹/۰۳	۰/۰۷	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۲۶/۲۷	۰/۲۴	فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی
۰/۰۰	۰/۰۰	رسیدگی و خود مراقبتی

جدول ۷ نشان می دهد، متوسط زمان سپری شده در یک شبانه روز در فضای مجازی توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر، ۳۲

دقیقه بوده است که بیشترین زمان صرف شده در گروه های فعالیت گذران وقت مربوط به گروه «فرهنگ، فراغت،

ر رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی» با ۲۴ دقیقه بوده است که فقط ۲۶ درصد افرادی که این فعالیت را انجام داده اند

اعلام کرده اند از فضای مجازی برای انجام آن استفاده کرده اند.

جدول ۸: متوسط ساعات سپری شده در یک شبانه‌روز توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر برای فعالیت‌های مختلف برحسب گروه‌های فعالیت گذران وقت به تفکیک داشتن هدف یا بدون هدف کسب درآمد از انجام فعالیت اصلی در استان‌های آمارگیری شده: زمستان ۱۳۹۸ (دقیقه / ساعت)

بدون هدف کسب درآمد	با هدف کسب درآمد	گروه های فعالیت گذران وقت
۲۱/۲۰	۲/۴۰	مرد و زن
۰/۰۰	۲/۴۰	اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد
۰/۰۳	۰/۰۰	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۳/۰۳	۰/۰۰	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۲۳	۰/۰۰	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۲	۰/۰۰	کارداوطلبانه بدون مزد، کار آموزی و سایر کارهای بدون مزد
۰/۱۷	۰/۰۰	یادگیری
۱/۲۴	۰/۰۰	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۴/۲۹	۰/۰۰	فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی
۱۱/۴۰	۰/۰۰	رسیدگی و خود مراقبتی

بررسی متوسط زمان صرف شده در یک شبانه‌روز برای این که فعالیت اصلی با هدف کسب یا بدون هدف کسب درآمد توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر انجام شده، گویای این مطلب است که بطور متوسط ۲ ساعت و ۴۰ دقیقه از وقت مردم صرف فعالیت اشتغال شده است. ۲۱ ساعت و ۲۰ دقیقه از وقت یک شبانه روز مردم صرف کار بدون مزد شده است که بیشترین زمان به فعالیت «رسیدگی و خودمراقبتی» با ۱۱ ساعت و ۴۰ دقیقه و بعد از آن به فعالیت «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۴ ساعت و ۲۹ دقیقه بوده است.

جدول ۹: متوسط ساعات سپری شده در یک شبانه روز توسط افراد ۱۵ ساله و بیشتر برای فعالیت‌های مختلف برحسب گروه‌های فعالیت گذران وقت به تفکیک کسانی که فعالیت اصلی برای آن‌ها انجام شده است - نقاط شهری استان‌های آمارگیری شده: زمستان ۱۳۹۸ (دقیقه / ساعت)

کسانی که فعالیت اصلی برای آن‌ها انجام شده است						کل	گروه های فعالیت گذران وقت
موسسات ونهادهای جمعی و خیریه	محل کار	سایر افراد	دوستان	اعضای خانوار	خود		
۰/۰۰	۲/۴۰	۰/۰۴	۰/۰۴	۳/۰۶	۱۸/۰۶	۲۴/۰۰	مرد و زن
۰/۰۰	۲/۴۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۲/۴۰	اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد
۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۰۳	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۲/۳۱	۰/۳۱	۳/۰۳	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۲۰	۰/۰۲	۰/۲۳	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۲	کار داوطلبانه بدون مزد، کار آموزی و سایر کارهای بدون مزد
۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۱۶	۰/۱۷	یادگیری
۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۰۸	۱/۱۲	۱/۲۴	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۱	۰/۰۶	۴/۲۳	۴/۲۹	فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی
۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۱۱/۴۰	۱۱/۴۰	رسیدگی و خود مراقبتی

متوسط ساعات سپری شده در یک شبانه روز توسط افراد ۱۵ ساله و بیشتر برای فعالیت‌های مختلف برحسب گروه‌های فعالیت گذران وقت به تفکیک کسانی که فعالیت اصلی برای آن‌ها انجام شده است، نشان می‌دهد ۱۸ ساعت و ۶ دقیقه از وقت مردم صرف فعالیت‌های مربوط به خود می‌شود، ۳ ساعت و ۶ دقیقه برای اعضای خانوار و ۴ دقیقه برای دوستان و سایر افراد و ۲ ساعت و ۴۰ دقیقه برای محل کار وقت صرف می‌کنند.

تعاریف و مفاهیم

خانوار معمولی

از چند نفر تشکیل می‌شود که با هم در یک اقامتگاه زندگی می‌کنند، با یکدیگر همخرج هستند و معمولاً با هم غذا می‌خورند. در مواردی خانوار معمولی، می‌تواند یک نفره باشد.

خانوار معمولی ساکن

خانواری که در اقامتگاه ثابت (مکان‌های محل سکونت ساخته شده از مصالح سخت و نیز چادر ثابت، آلونک، کپر و...) سکونت دارد، «خانوار معمولی ساکن» نامیده می‌شود.

خانوار گروهی

مجموعه افرادی که تمام یا اغلب آنان به دلیل دارا بودن شرایط خاص (به‌طور عمده داشتن ویژگی مشترک) اقامتگاه مشترکی را برای سکونت خود انتخاب کرده‌اند و به‌طور مشترک امور زندگی در آن اقامتگاه را اداره می‌کنند خانوار گروهی نامیده می‌شود.

سن

منظور از سن، تعداد سال‌های کاملی است که از زمان تولد فرد گذشته است.

گروه فعالیت

کلیه‌ی فعالیت‌هایی که فرد در طول یک شبانه‌روز انجام می‌دهد براساس طبقه‌بندی بین‌المللی فعالیت‌ها برای آمارهای گذران وقت ICATUS [۱] به ۹ گروه اصلی تقسیم می‌شوند.

کار: آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی (فکری و یا بدنی) که به منظور کسب درآمد (نقدی یا غیرنقدی) صورت پذیرد و هدف آن تولید کالا یا ارائه خدمت باشد، کار محسوب می‌شود.

وضع فعالیت

در این آمارگیری، وضع فعالیت افراد در ۷ روز پیش از مراجعه مأمور آمارگیری مورد نظر است. هریک از افراد از این نظر و با توجه به تعریف کار، در یکی از گروه‌های زیر قرار می‌گیرند:

جمعیت فعال اقتصادی

تمام افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر که در طی ۷ روز قبل از آمارگیری در تولید کالا و خدمات مشارکت داشته (شاغل) و یا از قابلیت مشارکت برخوردار بوده‌اند (بیکار) جمعیت فعال اقتصادی محسوب می‌شوند.

نشاغل: تمام افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر که مطابق با تعریف کار در ۷ روز پیش از مراجعه مأمور آمارگیری حداقل یک ساعت کار کرده، هر چند در شغل معمول خود کار نکرده باشند، شاغل محسوب می‌شوند. علاوه بر این، افراد دارای شرایط زیر نیز شاغل به حساب می‌آیند:

- افرادی که دارای شغلی هستند ولی در ۷ روز پیش از مراجعه مأمور آمارگیری حداقل یک ساعت کار نکرده‌اند.
 - افرادی که در فعالیتهای کشاورزی برای خود کار می‌کنند و به دلیل فصلی بودن کارشان در ۷ روز پیش از مراجعه مأمور آمارگیری کار نکرده‌اند.
 - افرادی که به دلیل نوبتی بودن کارشان در ۷ روز پیش از مراجعه مأمور آمارگیری سرکار خود نرفته‌اند.
 - افرادی که از سازمان محل کار خود بورسیه تحصیلی گرفته‌اند و مشغول به تحصیل هستند و به این دلیل در ۷ روز پیش از مراجعه مأمور آمارگیری کار نکرده‌اند.
 - افرادی که به دلیل مرخصی، تعطیلات، بیماری و مسافرت و... در ۷ روز پیش از مراجعه مأمور آمارگیری سرکار خود نرفته‌اند.
 - افرادی که به دلایلی نظیر تغییرات موقت سازمانی یا خرابی دستگاه‌ها و ماشین‌آلات، نداشتن مشتری یا سفارش کار به طور موقت سرکار نرفته‌اند.
 - افرادی که از کار خود معلق شده‌اند ولی پیوند رسمی شغلی دارند.
- بیکار:** تمام افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر که در ۷ روز پیش از مراجعه مأمور آمارگیری حداقل یک ساعت کار نکرده‌اند و دارای شغلی نیز نبوده‌اند در صورت داشتن دو شرط زیر بیکار محسوب می‌شوند.
- ۱- در ۳۰ روز گذشته برای جستجوی کار، اقدامات مشخصی را نظیر ثبت نام یا پیگیری در مؤسسات کاریابی، پرس و جو از دوستان، تماس با کارفرمایان، مطالعه آگهی‌های استخدامی و... انجام داده باشند.
 - ۲- آماده به کار باشند، یعنی طی یک دوره ۱۵ روزه شامل ۷ روز گذشته و ۷ روز آینده آمادگی شروع کار را داشته باشند.
- همچنین افراد زیر بیکار محسوب شده‌اند:
- در انتظار شروع کار جدید هستند، یعنی برای آنان کاری مهیا شده و قرار است در آینده به آن کار مشغول شوند و نیز آماده به کار (طبق تعریف) هستند.
 - در انتظار بازگشت به شغل قبلی و نیز آماده به کار (طبق تعریف) هستند. منظور از «در انتظار بازگشت به شغل قبلی» این است که فرد قبلاً دارای کار بوده و به دلایلی کار خود را از دست داده و پیوند رسمی شغلی ندارد ولی در انتظار بازگشت به شغل خود بسر می‌برد.
- جمعیت غیرفعال اقتصادی**
- تمام افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر که در طی ۷ روز قبل از آمارگیری در هیچ یک از دو گروه شاغلان و بیکاران قرار نمی‌گیرند جمعیت غیرفعال اقتصادی محسوب می‌شوند.
- محصل:** افرادی که شاغل یا بیکار نباشند و طبق برنامه‌های آموزش رسمی کشور در حال تحصیل هستند یا در خارج از کشور مشغول به تحصیل می‌باشند.
- دارای درآمد بدون کار:** کسانی که شاغل، بیکار (جویای کار) و محصل محسوب نمی‌شوند و دارای درآمد حاصل از بازنشستگی، املاک و مستغلات، سود سهام، سپرده‌ها و... هستند، دارای درآمد بدون کار محسوب می‌شوند.

خانه‌دار: خانه‌دار به کسانی گفته می‌شود که شاغل، بیکار (جویای کار)، محصل و دارای درآمد بدون کار به حساب نمی‌آیند و مشغول انجام وظایف خانه‌داری هستند.

سایر: کسانی که در هیچ‌یک از گروه‌های بالا قابل طبقه‌بندی نیستند، در گروه سایر قرار می‌گیرند.

باسواد:

کسانی که می‌توانند به فارسی یا هر زبان دیگری متن ساده‌ای را بخوانند و بنویسند خواه مدرک رسمی داشته یا نداشته باشند، باسواد تلقی می‌شوند.

همه محصلان از جمله نوآموزان سال اول ابتدایی و سوادآموزان نهضت سوادآموزی نیز باسواد به حساب می‌آیند.

در حال تحصیل:

در حال تحصیل به فردی گفته می‌شود که طبق برنامه‌های آموزش رسمی کشور به تحصیل مشغول باشد.

وضع زناشویی

دارای همسر: زنان یا مردانی که عقد ازدواج دائم و یا موقت بسته‌اند، اعم از این که در هنگام آمارگیری با همسر خود زندگی مشترک داشته یا نداشته باشند، دارای همسر محسوب می‌شوند.

بی‌همسر بر اثر فوت همسر: زنان یا مردانی که همسرشان فوت کرده است و تا زمان آمارگیری مجدداً ازدواج نکرده‌اند، بی‌همسر بر اثر فوت همسر شناخته می‌شوند.

بی‌همسر بر اثر طلاق: زنان یا مردانی که از همسر خود بر اثر طلاق جدا شده و تا زمان آمارگیری مجدداً ازدواج نکرده‌اند، بی‌همسر بر اثر طلاق تلقی می‌شوند.

هرگز ازدواج نکرده: زنان یا مردانی که تا زمان آمارگیری همسر اختیار نکرده‌اند، هرگز ازدواج نکرده شناخته می‌شوند. زنان یا مردانی که نامزد شده ولی هنوز عقد نکرده‌اند، در این گروه قرار می‌گیرند.

شاخص‌ها

متوسط ساعات هر فعالیت

عبارت است از مجموع زمان صرف شده برای هر گروه فعالیت به تعداد کل افراد جامعه (جمعیت ۱۵ ساله و بیش تر خانوار)

مجموع ساعات صرف شده در هر گروه فعالیت

$$\text{متوسط ساعات هر گروه فعالیت} = \frac{\text{مجموع ساعات صرف شده در هر گروه فعالیت}}{\text{جمعیت ۱۵ ساله و بیش تر خانوار}}$$

نسبت افراد شرکت کننده در هر گروه فعالیت

عبارت است از نسبت تعداد افراد شرکت کننده در هر گروه فعالیت به تعداد کل افراد جامعه (جمعیت ۱۵ ساله و بیش تر خانوار)

$$\text{نسبت افراد شرکت کننده در هر گروه فعالیت} = \frac{\text{تعداد افراد شرکت کننده در هر گروه فعالیت}}{\text{جمعیت ۱۵ ساله و بیش تر خانوار}} \times ۱۰۰$$